

[Ivar Nørgaard.]

gerne tilkendegive socialdemokratiets beklagelse i lidt stærkere vendinger, end ministeren gjorde det. Vi finder, at det er ulykkeligt, ja, jeg fristes til at bruge udtrykket tragisk, at Nordektraktaten ikke blev gennemført. Nu står de enkelte lande hver for sig svagere, hvad enten de ansøger om fuldt medlemskab eller om mindre vidtgående samarbejde, og vi kan ikke nu vide med sikkerhed, hvor meget af dette samarbejde der kan fortsætte i fremtiden.

Efter vor opfattelse bør vi ikke lægge Nordekplanerne for langt væk, da der kan blive brug for dem til hurtig vedtagelse, hvis forhandlingerne med fællesmarkedet igen ender uden resultat. Vi har også den opfattelse, at det, der i dag er opnået i form af indbyrdes toldfrihed og et fælles nordisk arbejdsmarked, må sikres, uanset hvilken form for tilknytning til fællesmarkedet de enkelte lande vælger.

Man er nu blevet enig om at oprette et nordisk ministerråd. Vi har hele tiden været enige i det berettigede og nødvendige i at tage dette skridt, men vi har svært ved at se nytten af at udsætte det til foråret, sådan som vi har set at statsministrene er blevet enige om det.

Da nu Nordektraktaten er lagt på hylden, er det særdeles vigtigt at få sat noget andet formaliseret i stedet, og vi mener derfor, at drøftelserne om en kulturtraktat har fået væsentlig større betydning, end hvis Nordekplanen var blevet vedtaget. Det er vor opfattelse, at man snarest bør slutte en aftale om en vidtgående kulturtraktat, Nordkult, som svenskerne kalder det, hvor man bør opstille fælles nordiske budgetter for uddannelse og forskning, hvorved der bliver også noget konkret nordisk, der har direkte tilknytning til arbejdsmarkedet. Hvis man går så vidt, at man indfører fællesnordiske uddannelser med fællesnordiske afgangsbøger og eksamensbeviser for disse uddannelser, får man cementeret det nordiske arbejdsmarked, og så vil det blive meget svært at bryde det i stykker.

Vi er enige med regeringen i, at de nordiske lande må holde den tættest mulige kontakt og indbyrdes støtte hinanden under forhandlingerne med fællesmarkedet. Jeg synes nok, at markedsministeren i sin rede- gørelse i dag så lidt vel pessimistisk på de

interesser, vi kunne have tilfælles. Jeg synes, markedsministeren i for høj grad understregede forskellighederne i de nordiske landes økonomi. Man vil da kunne finde en række områder, hvor det at optræde samlet kunne give nogle fordele, der modvirkede de individuelle forskelligheder, og det bør man vel nok fortsat understrege, også selv om vi ikke har fået gennemført Nordekplanen.

Vedrørende forhandlingerne med fællesmarkedet kan socialdemokratiet tilslutte sig indholdet i regeringens oplæg, men vi har kritiseret den form, hvorunder det danske oplæg er blevet præsenteret for offentligheden. Offentligheden har fået det indtryk, at Danmark har stået med hatten i hånden nede i Bruxelles, været den artige dreng, som overhovedet ikke har artikuleret problemer eller ønsker i forbindelse med optagelsen, og det er jo slet ikke tilfældet, det er også fremgået af ministerens tale i dag. Men det er en fejl, at vi ikke åbent lægger disse problemer op og får en drøftelse af dem, hvad jeg vil vende tilbage til senere i mit indlæg.

Som bekendt er det jo hovedbetingelsen for Danmarks og Norges ansøgning om optagelse i og medlemskab af fællesmarkedet, at England bliver medlem. Man kunne, når man læser de borgerlige aviser her i landet, få det indtryk, at der ikke er synderlige problemer i forbindelse med Englands optagelse, at det, efter at de nu har fået den handledygtige konservative regering, kun er et spørgsmål om kort tid, før England har forhandlet sig igennem og accepteret Romtraktaten. Jeg synes ikke, at offentligheden er blevet særlig godt orienteret om de problemer, der er i forholdet mellem England og fællesmarkedet, f. eks. var det jo en bemærkelsesværdig tale, den daværende engelske markedsminister, Anthony Barber, holdt, da han indledte forhandlingerne i fællesmarkedet. Blandt mange ting fremhævede han, at man ikke kunne forestille sig, at nogen regering i England, ganske uanset politisk farve, kunne acceptere tilslutning til fællesmarkedet, hvis man skulle fortsætte de landbrugsordninger og de dertil knyttede finansieringsordninger, som netop var blevet vedtaget i fællesmarkedet. Det synes jeg er værd at bemærke, når man tænker på, at franskmændene udsatte den endelige beslutning i fællesmarkedet om at tillade ansøger-